

STORSLÅTTE KONSTRUKSJONER

Jens Carelius bygger i høyden.

AUDUN VINGER

DET SIES AT å skrive om musikk er som å skulle danse om arkitektur, det vil si både vanskelig og fånyttet. La oss forsøke å gravlegge dette munnhellet en gang for alle. Det er nemlig fullt mulig å danse om arkitektur. Og det er fullt mulig å synge og lage god musikk om det også. Bærumsgutten med artistnavnet Jens Carelius foretar hvorom allting er noen gedigne, lakserosa byks oppover en gjenstridig elv på sitt tredje album, «The Architect». Der hans to foregående, tildels svært kritikerroste, album plasserte ham rett inn i en britisk folktradisjon, som en modernisert, men likevel litt mindre umiddelbar tolkning av Pentangle og annen strengeplukkefrenesi, er det et ganske annet reisverk som åpenbarer seg bak det meget delikate albumomslaget.

Dette er, som påpekt flere ganger, året da de musikalske ambisjonene har fått folde seg ut hos norske mellomdivisjonsartister; kan hende har frigjøringen fra varetankegangen igangsatt en kunstnerisk vårløsning. Carelius er intet unntak, og han bringer til torgs et soundtrack til en ennå ikke realisert film ved samme navn. Passende nok er 2011 Arkitekturens År.

KLØKTIG ORKESTRERT. Mer enn bare filmmusikk, kan det lyttes til som et orkestrert, besnærende konseptalbum, hvor Carelius undersøker om mennesket kan bruke arkitektonisk tankegang som en metode til å bygge et nytt liv. Carelius har lagt seg ut, rent åndelig, og forestiller seg øyensynlig platen som en bygning. «The Architect» er da også etter sigende skrevet under et selvpåført eksil i et hus i Frankrike, og hver av de 11 låtene på platen representerer et rom i det huset. Disse rommene har dører: dette er en plate der låtene er i kontakt med hverandre, som i et helhetlig lydrike, med temperaturer og dufter som går igjen, om enn i dramatiske kast. «Folk»-relatert musikk er det

BUTTON DOWN. Jens Carelius fremstår som en avantgardistisk Iron & Wine på sin nye plate.

fortsatt, men på grunn av den markante oppsvampningen av frihet i låtskrivingen, og kløktig, egenrådig orkestrering av den lovende norske trompetisten Hayden Powell (sist hørt med jazzbandet Magic Pocket) utvides feltet kraftig. Her er også fine melodier plassert inne blant plantegninger og byggematerialer også, altså, om noen skulle bli bekymret.

LES TEKSTHEFTET. En noe idiosynkratisk vokaliststil med dertil hørende uttale kan nok skremme bort mer tilfeldige lyttere, den er ikke alltid like sentrert; gulvet svinger og akvariet synker. Samtidig er den en umistelig del av Jens Carelius' musikk. Den holdes for så vidt også oppe av noen korister, deriblant Siri «ikke bare datteren til Lillebjørn» Nilsen, og han gjør også en duett med Jenny Hval i dirrende «Rattling the glass cage» Men: Det konseptuelle forelegget oppleves definitivt best med gatefoldomslaget oppslått i fanget, så du får med deg ordene. Jeg må innrømme at jeg ble stående og klø meg litt i den utvokste sveisen ved jomfrulytten av «The Architect» - dette låt da mye snålere enn det gjorde forrige gang? Men det er et album som fordrer en pointillistisk lyttersituasjon; du trenger å få det på avstand for virkelig å oppfatte og sanse linjene og gjenkjenne motivene. Her er melodier og storslåtte popkonstruksjoner fra noen som vil noe mer med musikken sin. Så gjenstår det bare å se om filmen får en kvinnelig regissør. ●

JENS CARELIUS

«THE ARCHITECT»

Jansen plateproduksjon
Produsert av Øyvind R.
Gundersen

GRATEFUL DEAD-
ØYEBLIKKET
«Waiting by
the wall»
7:00

FOTO: FVME

KOSELIG MED POP

Anders Danielsen Lie drar voksenpop opp av barndommens skuff.

PER A. RISNES JR.

DEN NY-ALVORLIGE bindestreks generasjonen er ikke lett å bli klok på. Når skuespiller-lege-forfatter Anders Danielsen Lie føyer til «musiker», er det fare for utvanning av talentet. Når han også kryper inn i et popdogme, der han skal gjøre alt selv, og sier at «dette er autisme», punktum, blir prosjektet nesten uangripelig. Hvem kan argumentere mot barndommens logikk?

Jeg spør meg umiddelbart: Er jeg del av en slags ironisk selvrealisering, eller er det vanlig pop pakket inn i kunstretorikk?

Lie har brukt fem år og noen offentlige støtte kroner for å få sideprosjektet på cd. Basert på 400 gamle kassettopptak fra puberteten, har Lie nytolket sitt yngre selv til en slags sjarmerende lavprodusert Steely Dan. Den lyse, hese stemmen, de harmoniske koringene, jazzfeelingen, westcoast-beaten og det obligatoriske gitarklimakset gir i alle fall meg sterke føringer mot Donald Fagen & co.

Det er en oppvisning i hvor nesten irriterende multitalentfull Lie er. Dette er mer enn godt nok til å få popartistknuten i hipsterhatten. Det er flinkt, følsomt og popvitenskapelig kredibelt. Passelig selvmotsigende henter han inn overraskende lap steel utenfra. Om ikke annet, gjør det ham mindre pretensios enn rollefiguren i «Koselig med peis».

Men det står ikke mye på spill i dette performativprosjektet (plateselskapets ord, ikke mitt), annet enn en ungdomsdrøm som brister eller bærer. Det vil vise seg hvor lett tilgjengelig 70-talls pop fra et nostalgisk-fiktivt gutterom egentlig er.

Jeg koser meg med de florlette klavertonene, de oppfinnsomme gitarene og de behagelige melodiene. Det er muligens ikke nok til å skaffe ham en ny fulltidsjobb. Det føles hverken som kunst eller kommersielt bærekraftig. Kanskje er filmtrynefaktoren det lille ekstra som skal til.

Uten den tydelige konteksten og alle de søte selvportrettene fra 80-tallet i coveret - hva ville vært igjen da? Kanskje noe så ordinært og enkelt som et fint, lite album med ganske koselig voksenpop. ●

ANDERS

DANIELSEN LIE

«THIS IS AUTISM»

FVME